

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

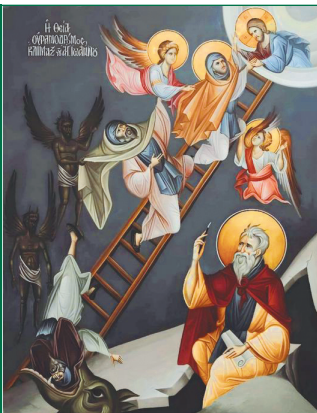
ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХХVI, Брой 7

СОФИЯ, 15-31 март 2025 г.

Цена 0,70 лв.

ОЩЕ В БРОЯ:

ДУХОВЕН ЖИВОТ

Духовната проверка на помислите и виденията

Стр. 2-3

ТЕОЛОГИЯ

ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ на БОГОПОДОБИЕТО

Архимандрит
МЕТОДИЙ (Жерев)

Стр. 4-5

ДУХОВНА НАРЪДСТВЕНОСТ

За висотата на служението и личността на свещеника

Йоан
ВАСИЛЕВ

Стр. 7

<https://bg-patriarshia.bg/>
<https://bg-patriarshia.bg/newspapers>

Празникът „Благовещение на Пресвета Богородица“ в дворите на Пловдивската духовна семинария „Св. св. Кирил и Методий“

Благовещение Богородично е един от празничните дни, които светата Църква особено чества в дните на светия Велик пост (светата Четиридесетница). Това е празникът на очакването, с което в продължение на хилядолетия човешкият род живее с надежда за обещания Спасител на света – Господ Иисус Христос, и затова Църквата в този ден възпява: *Днес е начало на нашето спасение и явяване тайната от вечност: Синът Божий, Син на Дева става, и Гавриил благодатта благовестява, затова и ние с него викаме към Богородица: Радвай се, Благодатна, Господ е с тебе! (Тропар, гл. 4).*

Този ден, на Благата вест, е силно почитан от средните духовни училища в родното ни отечество България – Софийската и Пловдивската духовни семинарии, защото на него се акцентира върху една стародавна установена традиция, свързана с приемствеността, на която зрелостниците от XII клас предават един от символите на Духовната семинария, символично пазен от тях, на тези от XI клас – семинарското църковно знаме.

В Пловдивската духовна семинария (ПДС) настоящите абитуриенти – изминали времето на своето петгодишно обучение както по общообразователните, така и по т.нар. специални предмети, а именно: Литургика, Библийска история, Священо Писание на Стария и Новия Завет, Източноцърковно пеене и т.н., Църковнославянски език и четене, Омилетика, Догматика, Апологетика и гр., поглеждат с бодър поглед към бъдещето, което ги очаква, в служение на родната ни Българска православна църква.

Празничният ден бе започнат с отслужване на света божествена Литургия от ректора на учебното заведение – ставр. ик. г-р Добромир Костов, в съслужение с архим. Дамян – ефимерий и преподавател в семинарията. На богослужението присъстваха преподаватели, родители и семинаристи, които дойдоха, за да бъдат съучастници в радостта на празника.

По време на причастния проповед за тайната на Боговъплъщението изнесе ученикът Петър Найдев от XI кл., който акцентира върху произхода и значението на празника. В определения от светата Литургия момент мнозина от преподавателите и учащите семинаристи се причастиха със светите Тайни Христови.

Кулминацията на празничния ден бе тържестве-

ната част, когато започна и **церемонията по предаване на семинарското знаме**. То се случи в наоса на храм-парациса, когато тържествено бяха изнесени иконата на светите братя Кирил и Методий и светите мощи на св. свщмчк Харалампий, еп. Магнезийски, на св. княз Петър и св. княгиня Феврония, на св. свщмчк Киприан и св. мчца Юстина.

След отслужване на празничния водосвет слово произнесе отец ректорът, който каза: „Според дългогодишна традиция, на 25 март – Благовещение, в ду-

ховната ни семинария се предава знамето от завършващия випуск на дванадесети клас, на учениците от единадесети клас със завета да пазят достойно името и авторитета на скъпата ни „Алма Матер“ и завета на учениците да помнят и да пазят спомените си от прекараните години в ПДС и обобщението на зрелостниците така: „С усърдие и старание усвоихте преподаваните дисциплини, благовоевно участвахте в богослуженията с четене, пеене и проповед. Израснахте като отговорни и достойни личности, които, излизайки от честните двори на семинарията, ще бъдат сеячи на Божието слово сред православния български народ и истински съработници в делото на Христовата ни Църква. Вашият успех е духовно удовлетворение и награда за нашите трудове, чрез него вие ни възвръщате духовни сили и осмисляте нашето служение“. В заключение отец ректорът се обърна към дванадесетокласниците с думите: „Скъпи абитуриенти, помнете дните, изживени в Духовната семинария, не забравяйте съветите и духовните напътствия на вашите преподаватели и възпитатели, носете винаги в сърцата си нашата Алма Матер, вървете в житейския си път достойно, с любов към Бога и ближните. На добър час!“.

Слово произнесе и зрелостникът Иван Халачев – първенец на XII кл., който обобщил петгодишното пребиваване на випуск 2020 – 2025 в ПДС: „С голям трепет и възбуждане в сърцата ни ние помним как преди пет години прекарахме прага на нашата Алма Матер, как със свито сърце и плахи стъпки минавахме по големите и широки коридори. Началото беше трудно и не осъзнавахме, какво ни очаква... Нямахме ни най-малка представа, колко много ще се променим и колко ще израснем. Намерихме много приятели, които гордо можем да наречем братя, защото бяхме заедно както в радостните и хубави моменти, така и в скърбите, и всичко преодолявахме заедно“. В заключение дванадесетокласникът каза: „**Скъпи съученици от единадесети клас**, само след една година и вие ще бъдете от тази страна, на нашето място. Но преди това поставете се да направите връзката си с Христос още по-близка, следвайте добрия пример на нашите отци и преподаватели и придобийте от тях възможно най-много знания“.

Продължава на стр. 8

ДУХОВЕН ЖИВОТ

Духовната проверка на помислите и виденията

За това как посредством умната и съкрушаваща молитва се изпитва всяко едно видение или помисъл дали е от Бога или е от бесовете

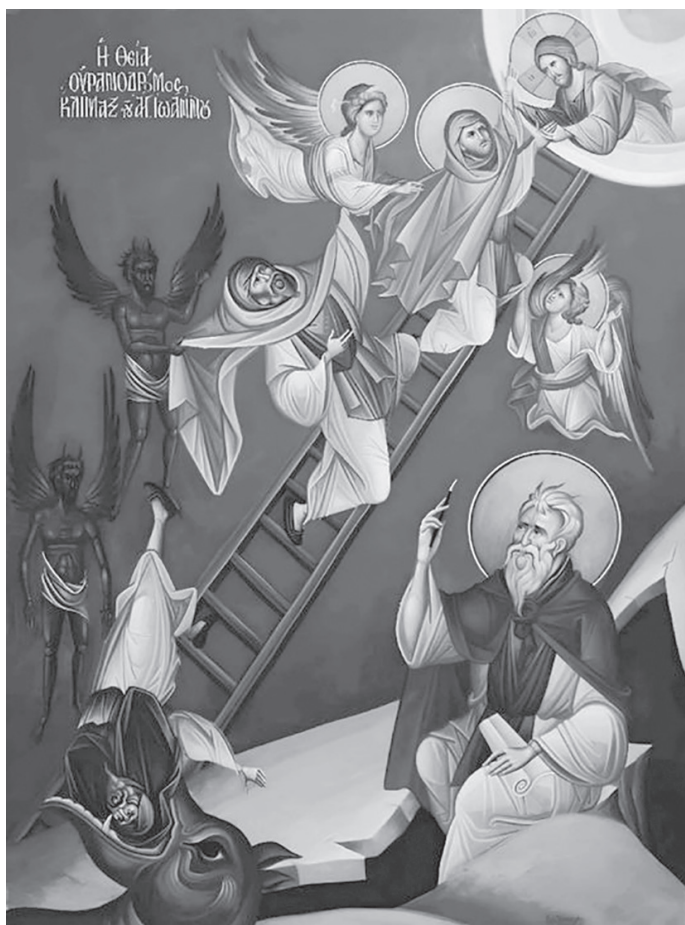
Благослови, отче!

Когато, обични мой, някой човек ти даде златна или сребърна монета с царски образ и надпис на нея и по вид, напълно приличаща на останалите монети в царството, то ти няма как да знаеш дали тя е истинска или фалшива, освен ако не я провериш по онзи изпитан начин, по който една златна монета се проверява, за да се разбере дали тя е от чисто злато или е калпава. И ако ти сам не я изпробваш, понеже нямаш опит в това, а я покажеш на някой груг, за когото знаеш, че е опитен в това специалист, то той ще ти посочи какъв е произходът ѝ, тоест дали тя става за нещо или е калпава. Но пък ако я покажеш на неопитен човек, нямаш познание в това, мисълта ти няма да те остави на мира; ако пък вземеш на всичкото отгоре и да му повярваш, при положение, че погрешно те е насочил, че е добра, и задържиш фалшивата монета, то ти беда ще си навлечеш, а не полза.

Та нещо подобно, смирени ми човече, нека да става и при теб – една най-прецизна духовна проверка на виденията, които понякога се явяват на душата и изглеждат като да са от Бог, но ти не си запознат наистина ли са такива или са от бесове. Затова и в твоята мисъл се надига буря от съмнения, дали пък видението ти не е бесовско. Понеже нисшите бесове имат навика, като видят у някого умът му да хвърчи, да му показват такива едни видения, които са уж от Бога, за да го прелъстят по-лесно, като започват малко по малко, докато накрая го хвърлят в страховития лабиринт на неоправима прелест и плетеницата на своята лукавщина; независимо от това, че е приемал показаните му видения като да са от Бога и не ги е подлагал на никакво по-прецизно изследване, вярвайки от все душа и най-искрено, че те са от Бога и се случват заради духовния му напредък.

Ти обаче, обични мой, когато видиш нещо подобно, не го влагай веднага в душата си, без да го изпиташ, нито го приемай в сърцето си с радост и без да проявиш загриженост, вярвайки че то е от Бог, докато не го подложиш на непогрешимата и чиста проверка на твоята умна и съкрушителна молитва или пък докато не го упоменеш на някой духоносен геронд, за когото знаеш, че е опитен в тези неща и може да разреши недоумението ти и да те освободи от съмненията чрез всичко онова, което той е преживял, научил и изпитал. Понеже, ако ти не приемеш веднага явилото ти се видение, а потърсиш да се осведомиш за него, дори и то да е от Бог, знай, че не ще имаш никакъв грях за това, защото питаеш страха да не би да е някоя дяволска уловка или прелест; за което и блаженият апостол казва: „Възлюбени, не на всеки дух вярвайте, а изпитвайте духовете“ (1 Йоан 4:1). Понеже често пъти онова, което наглед е като да е от Бога, произхожда от бесове, подобно на някои хора, които външно приличат на светци, но вътрешно обаче са по-лоши и от бесове. Тяхната лукавост като избличава, Спасителят казва: „Горко вам, ... лицемери“ (Мат. 23:13 и нат.). Та така постъпват лукавите бесове, за да им дадеш свободен и безконтролен вход в твоя град, сиреч в твоята душа. И тогава, щом влязат в душата ти и кракът им стъпи там, сиреч щом първо завладяят душевните ти настроения и ги поробят, после лесно поробват и телесните ти устройства. Тогава те директно проявяват своя лицемерен вид на овце и веднага, показвайки на душата ти

Господи, Исусе Христе, Сине Божий, помилуй мене, грешния

своя външен облик и свирепост, се стремят да опомлят и твоеото сърце с нечестиво желание. Опитват се и дори да те бутнат към явни бесовски дела, което никога не би се случило, ако видението, което си видял, бе от Бога.

Тази **духовна проверка**, която трябва да правиш на виденията, които виждаш, нека да става така.

Но ако въпреки в онзи ден, в който си съзрял някакво видение, ти си се намирал в духовен мир и в голям покой от страстите си, подобно и помислите ти са били в безмълвие и голямо упокоение от противникови външи, и сърцето ти също е било в състояние на спокойствие и на умиление при всяко духовно слово, и на особено голямо умиление, когато се е явило в мисълта ти видението, което си видял, ако – подчертавам – са били така нещата, то знай, че явилото ти се видение е от Бога и повече нямай никакво съмнение за това. Ако, обратно, нищо такова не е последвало от видението ти, което да показва, че е от Бог, и поради това имаш съмнения дали не е от бесовете, тогава казвам, обични, направи му **следната проверка**.

Концентрирай цялото внимание на своя ум вътре към дълбините на сърцето си и се помоли из гън душа, казвайки молитвата, сиреч „Господи Исусе Христе, Сине Божий, помилуй ме“. Нищо друго не казвай, нито оставяй мисълта ти да размишлява и да изследва, и да се занимава въобще с видението. Ако мисълта ти сама тръгва към видението, веднага я отгърпвай и я насочвай към сърдечната ти молитва, за да стане молитвата ти чиста пред Бога. И така въпреки, след като се помолиш достатъчно с крайно благоговение и смирение към Бога, ако видението, което си видял, е от Него, тогава когато, без ти да си го искал, се сетиш за видяното видение, ще почувстваш в сърцето си някакво духовно проиграване със съзвучие духовни. Заедно с това сладко, неизразимо, духовно и божествено проиграване на твоеото сърце и заедно с тези духовни и сладки съзвучия, ще усетиш, че се умирява, че се успокоява, че се укротява, че затихва и си отпочива всяко едно твое душевно и телесно устройство. Ведно с това упокоително твое разположение, в този ден се възпламенява и големият пламък на любовта ти към твоя Господ, от който пламтейки, ти викаш към Бога, подобно на ревящо животно, загубило своя стопанин. Понеже тогава, плачейки със скръбен, оплаквателен и съкрушен глас, ти думаш към Него:

„Къде си, Боже мой, и защо не ме вземеш час по-скоро там, където си Ти, сладчайша моя любов? Не ще ли ме пожалиш, Боже мой, заедно изгарят вътреш-

ностите ми от неспирната страст на Твоята любов, която запали в мен подобно на разгоряла се пещ? Нищо, Боже мой, не ще угасне в сърцето ми този горящ пламък, докато съм разделен от Теб, пребивайки в долината на плача (срв. Пс. 83:7) на този свят. На ожагнелия пътник, Господи, що за утоляване му дава споменът за прохладната вода, когато тя липсва? Не го утолява, Господи, а само още повече разпалва жаждата му, както и сега, Господи, не си отпочива от спомена за Тебе и Твоите видения моята душа, която е прекомерно зажадняла, а само още повече жаждата я завладява, като Ти, сладки мой Исусе, не ме взимаш там, където си Ти – прохладният извор, който отморява прежаднялата ми душа.

Какво се случва, Господи, със сина, любещ отца, майка, брат и родина, когато е в странство и получи писъмце от своите по плът родители и роднини? Нима, Господи, той не наводнява полученото писмо със съзвучията си, докато го чете? Нима в този ден той цял вътрешно не запламтява, виждайки върху писмото написано сладкото име на своите родители и братя? Нима не въздиша дълбоко, спомняйки си роднините си? Нима не се провиква горко и из сърце, когато мислено си припомня приятели и родина? И ако, Господи, това се случва с плътския човек, то колко повече то се случва с духовния човек, когато Ти, Небесният Бог и Отец наш, посетиш бедното ни и жалко съществуване чрез благодатта на божествените Твои съзерцавания, обзрения и видения, сякаш като с Твои послания? Защото, Господи, веднага благодатта на тези божествени явления се запечатва по необясним начин в сърцето на Твоя верен раб и от тази божествена Твоя благодат то мигом се разгаря от копнежа, снизхождението и обичта на Твоята любов и се стоплят от съзвучията по Тебе неговите клепки, когато по небивал начин въздига в този ден душевните си очи към Тебе, сладчайшия Бог и небесен Отец.

Но, Господи, погледни от небесата, от светия дом на неизразимата Си слава и виж лицето на смиреното ми сърце, че то, щом бе пронизано от сладката стрела на духовната и божествена обич на Твоята любов, като свещ се разтопи сред топлината на голямото умиление, настъпило от часа, когато пред него се яви божественото Ти видение и сякаш чрез това Твое видение му се даде небесно послание, което щом бе разгърнато и прочетено от мисълта на душата ми, веднага тя, смирената моя душа, се прилепи към Тебе. Понеже жадуваше за Тебе с жаждата по Теб на прекроткия Давид, Твоя свещен пророк. Защото този божествен Давид, Господи, чиято душа така копнееше за Теб по причина на божествените Твои явявания, видения, съзерцавания и откровения, които му явяваше в различно време при разни обстоятелства, не можа никога, докато бе жив, да Ти се насити, докле не стигна при Теб и не ни от разхлаждащата вода на сладкото в Теб вкусване и участие. Затова, ревейки от гън душа като малко лъвче, той търсеше да стане лице в лице с Теб, живия негов Владика и Бог, думайки: „*Както кошута жадува за водни потоци, тъй душата ми, Боже, копнее за тебе. Душата ми жадува за Бога силний, живий; кога ще дойда и се явя пред лицето Божие!*“ (Пс. 41:2-3).

Същото, Господи, изпитва сега и моята бедна душа и се топи от жажда по Теб, и виждам, че лека-по-лека цялата ми вътрешност ще изгори, и жаждата не ще премине, докато не настъпи благословеният час на моето отминаване от този свят и преди да отходя при Теб, Господи, сладчайшия мой Владика и Бог.

Дано, Господи, ако ме обичаш – в което съм се убедил, това да ми се случи час по-скоро, за да се утоли в Тебе по-бързичко жаждата на моята душа. Амин! Да бъде! Да бъде!

По такива признаци и други подобни, и близки до тях, ти разбираш, възлюбени, и се осведомяваш, че е било от Бог твоеото видение. Ако, обратно, възлюбени, при теб няма нищо подобно, въпреки че множество пъти си се молил всесърдечно на Бог за това и си заставал пред Господнята благодат с цялото си преклонение и смирение, то знай, че видението ти е било от бесовете, понеже в техните видения няма нищо от нещата, за които говорихме по-горе. Дори напротив, случва се точно противоположното, когато видението е от тях. Как става това – чуи сега.

НОВИНИ

Българският патриарх Даниил освети съставките за деветото мироварене в БПЦ – БП

На Неделя Кръстопоклонна, **23 март**, Негово Светейшество Българският патриарх Даниил освети съставките, които ще влязат в деветото варене на светото миро от най-новата история на БПЦ. Той съслужи с Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски митрополит Йоан – председател на Комисията по мироваренето, Мелнишкия епископ Герасим – гл. секретар на Св. Синод, архим. Йоан – протосингел на Софийска св. митрополия, йеромонах Доситей (Угрев) – главен технолог на мироваренето, ик. Стилиян Табаков, свещ. Добри Христов и протодякон Деян Коруноски.

Преди да бъдат осветени съставките бе отслужена св. Василиева литургия в ПКСХП „Св. Александър Невски“ по повод Неделя Кръстопоклонна от митрополит Йоан и епископ Герасим.

В ранния следобед в миротека на Св. Синод започна процедурата по 9-тото мироварене на БПЦ. Негово Светейшество патриарх Даниил възглави водосвета и прочете молитва за успех в благодатното начинание. Предстои на празника Вход Господен в Йерусалим да бъдат пренесени съсдите в ПКСХП „Св. Александър Невски“, къде-

то с началото на Страстната седмица ще започне и варенето на св. миро.

*

Първото мироварене в новата история на БПЦ е извършено на 6 април 1950 г., Велики четвъртък. Приготвянето на свето миро е важен елемент за всяка Поместна православна църква, защото правото да приготви и освещава св. миро имат само автокефалните църкви. След като Българската православна църква през 1945 г. чрез специален Томос е призната за автокефална от Църквата-майка – Вселенската патриаршия, БПЦ добива и правото сама да освещава миро. Това е събитие от историческа важност, което свидетелства за благодатната и канонична принадлежност на Българската православна църква към едната, светата, съборна и апостолска Христова църква.

На Неделя Кръстопоклонна по специалния богослужебен чин се полагат съставките, които престояват до Неделя Вайя – Цветница. На Велики понеделник започва самото мироварене.

Българска патриаршия //
Ангел КАРАДАКОВ

От стр. 2

Духовната проверка...

Бог е съвършено благ, човеколюбив, милостив, състрадателен, дълготърпелив, чист с чиста любов. Затова като такъв, Той иска и ти да подражаваш на Неговите свойства. Тоест, Бог иска и ти да станеш добър, човеколюбив, милостив, състрадателен, дълготърпелив, въздържан, искрен и с искрена любов към твоя ближн. Докато дяволът целият е зло и лукавост, и като такъв, иска и от тебе да му подражаваш по злина и лукавост.

Та след видението, което ти се е явило, възлюбени, ако виждаш в себе си, че душата ти все се радва на Божиите свойства и сърцето ти се умилява от тях с крайно вътрешно упокоение, знай, че видението ти е от Бога и понеже е от Бог, то и духът ти се радва с Божиите свойства и ти идва стремеж да подражаваш според силите си на свойствата на небесния Бог и Отец. Защото тогава обикваш да правиш онова, което се нрави и харесва на небесния твой Бог и Отец.

Ако обаче след видението, което ти се е явило, душата ти не се радва с Божиите свойства, нито се умилява сърцето ти от тях, нито ти идва духовен стремеж да подражаваш според силите си на свойствата на небесния твой Бог и Отец, знай, че видението ти е от бесовете. Така че тогава, когато видението ти произхожда от страна на прелестта, ако ти провериш с голяма прецизност като на везна дълбини-

те на душевно-телесното си разположение, ще видиш, че те тайно и прикрито клонят към свойствата на дявола и неговите желания, за да те притеглят полека-лека към тях, без ти да разбереш. И подобно на някой, който ти подлива вода изпод сламата, както е приказката, и ти не разбираш, че тя се подмокря, така ще стане и с тебе, човече, ако не внимаваш добре.

Също така, възлюбени, и всеки един вид помисъл, който ти идва на ум, да проверяваш чрез съкрушителната си молитва дали наистина е от Бога или е от дявола. Защото, ако тогава този помисъл, който идва „откъм дясно“ (т.е. наглед добър, *бел. ред.*), е от Бога, ти колкото и да го съкрушаваш с болката на сърдечната си молитва, толкова повече той ще заблестява в тебе като бисер; и колкото и да го обгаряш с най-мощната си и съкрушителна молитва, която възнасяш към Христа из гън душа, за да се махне помисълът от теб, толкова повече той ще се просветлява от твоята молитва и ще блести в сърцето ти като чисто злато, което, колкото повече златарят го претопява и претрива, то толкова повече заблестява. Ако обаче този помисъл е от страна на бесовете, мигом щом се обгори от сърдечната ти съкрушителна молитва, ще го видиш напълно да изчезва. А и дори да не изчезне веднага напълно, то той във всеки случай ще отслабне по сила и лека-полека ще се загуби.

Затова въпреки и преподобните Отци, когато ги борел помисъл „откъм дясно“, го изпитвали чрез свещената молитва, която, ако помисълът бил от Бог, го укрепвала, ако обаче бил от бесовете, го унищожавала на мига. Или пък ако не го премахвала веднага, лека-полека го смазвала чрез свещената сърдечна молитва.

Впрочем, когато ти, възлюбени, се молиш непрестанно с тази сърдечна и съкрушителна молитва от гън душа, тогава не само не ще имаш страх от демоните, които те връхлитат от страна на греха по хиляди пъти, но не ще имаш никакъв страх, дори когато тези бесове връхлитат срещу душата ти с лукавство – ужким от страна на добродетелта – десетки хиляди пъти, искайки по този начин да те оплетат по-лесно. Защото, когато безмълвно се молиш непрестанно в своето сърце, ти носиш вътре в себе си името Христово, което не допуска да се докосне до сърцето ти или да се доближи до тебе никаква бесовска лукавщина. Затова и пророкът казва: „До тебе ще паднат хиляди, и десет хиляди теб отдясно; но до тебе няма да се приближи“ (Пс. 90:7). На Бога наш подobaва слава и власт, хвала и величие, сега и винаги и во веки веков. Амин.

Анонимен атонски исихаст
Слово 15, Νηπτική Θεωρία, 1851 г.
Превод от гръцки: Анула ХРИСТОВА

ТЕОЛОГИЯ

ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ на БОГОПОДОБИЕТО

Архимандрит МЕТОДИЙ (Жерев)
(25 март 1909 – 4 март 1993)

Според Библията човекът е малко нещо понизен спроти ангелите (срв. Пс. 8:6). Но затова пък е бил поставен от Твореца „да господарува над... цялата земя“ (Бит. 1:26). Съответно на това високо предназначение, още в Стария Завет Бог поставя на човеците и високото изискване: „**Бъдете свети**, защото *Аз (Господ, Бог ваш) съм свет*“ (Лев. 11:44). А в Новия Завет Изкупителят на човеците Господ Иисус Христос повтаря това изискване с нови, още по-силни думи: „**Бъдете съвършени, както е съвършен и Небесният ваш Отец**“ (Мат. 5:48).

Що значи светост и що значи съвършенство?

Очевидно, светостта има своите **степен**и, и най-високата от тях, възможна за човека, това е съвършенството. Притчата за талантите говори за нееднакви дарования и способности на човеците (срв. Мат. 25:15-28). И тъй като животът в бъдещия век е правилинейно продължение на сегашния, защото „*каквото посее човек, това и ще пожъне*“ (Гал. 6:7), то тези степен

и ще ги има и там, в Царството небесно. Вземайки сравнения от видимия материален свят, св. ап. Павел пише по този въпрос: „*Един е блясъкът на слънцето; друг е блясъкът на месечината, друг е пък на звездите; па и звезда от звезда се различава по блясък*“ (1 Кор. 15:41). Използвайки същото сравнение, Спасителят свидетелства за достижането на най-високата степен така: „*Тогава праведните ще блеснат като слънце в царството на Отца Си*“ (Мат. 13:43).

И тъй: „Бъдете свети“, „Бъдете съвършени“ – това е високата и трудна цел, която Творецът е поставил на човека, когато го създал. И щом тази цел е поставена от Него, тя **може** и **трябва** да бъде постигана. Затова човек трябва да е наясно: **как** да я постига, **как** да я осъществява?

В началото на Библията има **два текста**, които ни дават отговор на този въпрос. Първият от тези текстове гласи: „*След това рече Бог: да сътворим човек по **Наш образ, (и) по Наше подобие***“ (Бит. 1:26). Това са думи казани от Самия Творец. Но с кого е разговарял Той? Очевидно – със Самия Себе Си. Тук трите Лица на Св. Троица говорят помежду Си на она съвършен език, известен само на Тях, на който Те безгласно разговарят помежду Си. Този език е съвършен израз на съвършенството на божествената мисъл, на божествената воля, на всемогъщата творческа сила на Твореца. Човекът, като идея, съществува в съзнанието на Твореца от вечност. Той ни е избрал в Иисуса „*преди да се свят създаде, за да бъдем свет*и и *непорочни пред Него с любов*“ (Еф. 1:4). Сега, при сътворяването, вече е бил **настъпил моментът** идеята да бъде осъществена; и Бог Отец се обръща към Своя възлюбен Единороден Син и към Пресветия Дух и ги подканя (по човешки казано) да сътворят човек по Тен образ и подобие. И веднага подир това се казва: „*И сътвори Бог човека по Свой образ, по Божий образ го сътвори*“ (Бит. 1:27). И това е вторият текст от Свещ. Писание по въпроса, за който говорим.

Ако сравним двата текста, ще видим разликата между тях, а именно: във втория текст е казано, че Бог действително е сътворил човека по Свой образ, но за подобие то е **замълчано**. Какво означава това? Работата е там, че

между **образ** и **подобие** има голяма разлика,

по-право – голямо разстояние. Да си послужим с едно сравнение: ако поискаме да си построим едно здание, най-напред трябва да начертаем неговия **план**, по който ще строим. Нищо не се строи без някакъв план. Когато един човек ще строи макар и малка скромна къщичка, той предварително има в своето въображение образа, или картината на това, което ще строи. Този образ може да не е начертан на хартия, но той съществува като **представа** в съзнанието на човека. Но от възникването на представата, или от начертаването на плана, до осъществяването на строежа са необходими: **време, материали, средства и труд**. Толкоз повече е бил необходим **предварителен план** за най-великото, най-сложното творение в този земен свят – човека. Този план като идея – съвършена идея, защото у Бога всичко е съвършено – съществува в божественото съзнание предвечно като изява на любовта на Всевишния да сътвори човека по Свой образ и подобие. Казано най-слабо, образът на Бога в човека е трябвало да бъде най-малко една скица, отразяваща цялата на Бога за бъдещия човек. Казано най-силно – понеже у Бога всичко е съвършено – това е бил, несъмнено един подробен план, който трябвало сега да бъде начертан от Твореца върху самата същност на човешкото същество, в светая светих на човека. И той, без съмнение, е бил начертан в човека с всички възможности за неговото по-нататъшно осъществяване, но с това **още не е бил** осъществен. За Бога не са били нужни нито време, нито средства за реализирането на този план, но Той не е бил единственият фактор в това отношение. Осъществяването на този сложен план, сиреч постигането на богоподобие, е било предоставено от Твореца на **свободната воля** на самия човек като **съработник** на Бога (срв. 1 Кор. 3:9).

Ръководната роля в това дело ще играят по-нататък духовните водачи на човека – пророците, апостолите и техните приемници, които ще бъдат „**разпоре**дници на **тайните Божи**и“ (1 Кор. 4:1). Разбира се, човекът бил надарен с необходимите възможности за постигането на целта: „*Понеже божествената Негова сила ни е подарила **всичко потребно** за живот и благочестие, чрез познаване Оногова, Който ни е призвал със Своята слава и съвършенство, чрез които ни са дарувани твърде големите и драгоценни обещания,*

та чрез тях да станете участници в божественото естество“ (2 Пет. 1:3-4). Безспорно,

„*участници в божественото естество*“

означава **постигане на богоподобие**то. И точно затова е казано: „Бъдете свети“, „Бъдете съвършени“, т. е. **станете** такива, старайте се да станете достойни за вечния живот, „*трудете се не за храна телна, а за храна, която пребъдва до живот вечен и която ще ви даде Син Човешки; защото върху Него е положил Своя печат Отец Бог*“ (Йоан 6:27).

С други думи, първоначалното сътворяване на човека не било окончателно завършено. Положено било само **началото** на неговото битие, с възможност той да расте до постигане съвършенството на Бога, или както казва св. ап. Павел, „*до пълната възраст на Христовото съвършенство*“ (Еф. 4:13). За тази цел на първостъздания човек са били дадени **основните линии на неговото поведение**. Това са били **Божии**те **заповеди**, първа и единствена за момента от когото е била **забраната** да яде от плодовете на едно дърво в Райската градина. Тая забрана била дадена, за да бъде изпитано **послушанието** на човека към Твореца, без което не е възможно „*познаването на Оногова, Който ни е призвал със Своята слава и съвършенство*“ (2 Пет. 1:3). Тая заповед била нарушена: като някое неразумно дете, човекът се оказал невиннмателен и непослушен към думите на всеблагия Родител.

От казаното следва, че образ Божи имат всички човеци, но богоподобие то постигат не всички и не в еднаква степен. В стълбата на духовната еволюция мнозина си замиват отпук **падна**ли под нормата, която Творецът иска от нас; други са само в началото, трети са някъде по средата, а някои са на самия връх, светещи като слънце, познаващи Бога почти тъй, както Той познава човека (срв. 1 Кор. 13:12), постигнали Христовото съвършенство в дадената им от Св. Дух мярка. За всички човеци е било казано: „*Аз рекох сте **богове**, вие сте всички синове на Всевишния; но вие като човеци умирате и като един от князете падате*“ (Пс. 81:6; Йоан 10:34-35, – по превода на 70-те). „*Един от князете*“ е намерк за падналиа денница (срв. Ис. 14:12). Затова в Божия план е бил предвиден един **съден ден** (срв. 2 Пет. 2:9; 1 Йоан 4:17), когато огън ще изпита делата на човеците, при което нерадивите неизбежно ще бъдат оценени (срв. 1 Кор. 3:13-15), а чак тогава плебеките ще бъдат отделени от пшеницата (срв. Мат. 13:37-42), и лошите риби от добрите (срв. Мат. 13:47-50). И пак точно затова Спасителят казва: „*Мнозина са звали, а малцина избрани*“ (Мат. 20:16, 22:14), което означава, че подобрият и съответното въздаяние са закон в Божия план за човека.

И така,

богоподобие то може да се постига, но то може и да се загубва,

въпреки че Творецът ни е дал „*Всичко потребно за живот и благочестие*“ (2 Пет. 1:3). Човекът не постига богоподобие то тогава, когато се отдалечава от Бога, когато Вместо да се изкачва по стълбата на духовния възход чрез послушното изпълнение на Неговите заповеди, слъза надолу и понякога пада в самата бездна на злото.

Случая се някои строители, имащи всички средства и материали, да строят **невнимателно**, без да държат сметка за здравината на строежа; те градят и издигат нагоре, но в един момент спроежът рухва и остават да стърчат само основите. **Основата – това е образът Божи у човека**. Макар и затъмнен от човешкото падение, той си остава в основите на човешкото битие при всички степени на падение, и върху тази неизблема основа може отново да се започне и изгради изкачването нагоре.

Примери за това са всички ония големи грешници, които са се разкаяли и са достигнали святост и дори понякога пълно съвършенство. Когато Адам и Ева паднали, те не загубили образа Божи в себе си; те загубили благодаптта, без която човекът става съвсем безсилен против изкушенията, те загубили и посоката, или правилния път към богоподобие то: прелъстени от лукавия, те пожелали да постигнат богоподобие то **бързо и лесно**, като халнат от забранения плод. С това те не само спрели своя възход, но и започнали да падат все повече надолу, защото, както учат св. Отци, първият грях е само първата крачка към неспирното падение надолу. Образът те не са могли да загубят, защото той е начертан върху безсмъртната човешка душа. Следователно те запазили и възможността да се върнат на правия път, макар и трудно, и бавно, и то само с божествената помощ на обещания им изкупител.

Този именно **прав път им е бил отъноко показан**, и то не само на тях, но и за цялото човешко потомство, паднало заедно с тях по силата на закона за наследствеността. Показан им е бил от Спасителя Господа Иисуса Христа. Единородният затова се възплъти като човек, затова понесе много мъки и кръстна смърт, за да победи всички пречки, възникнали от падението на Адам, да премахне всички изкушения по пътя на човека към Бога, като „*победи оногова, у когото е властта на смъртта, сиреч дявола*“ (Евр. 2:14). А доказателство за това, че Той наистина е победил, е Неговото славно възкресение от мъртвите, което е гаранцията и за нашата победа, защото „*както в Адама всички умира*т, *тъй и в Христа всички ще оживеят*“ (1 Кор. 15:22).

С целия Свой пример Спасителят ни казва: така живеете, така постъпвайте, така

побеждавайте изкушенията: с търпение и пълно упование на Бога,

та дори и ако трябва да умрете, както Аз умрях то умрете с пълната вяра, че ще възкръснете, както Аз възкръснах, и че ще победите с непобедимата сила Божия. „*Защото ви дадох пример, да правите и вие същото, каквото Аз ви направих*“ (Йоан 13:15). „*Аз дойдох, за да имам живот, и да имам в изобилие*“ (Йоан 10:10).

Безспорно, това е казано не за тукашния живот, защото за него Той казва: „*В света скърби ще имате*“ (Йоан 16:33) и „*ще бъдете мразени от всички заради Моето име*“ (Мат. 10:22). „*но дерзвайте; Аз победих света*“ (Йоан 16:33). Очевидно **победата**, за която говори тук Спасителят, това е **богоподобие**то, което обаче се постига чрез търпение в страданията тук на земята, и че този път е неизбежен за всички, които искат да влязат в Царството небесно, в което се влиза чрез самонасилие (срв. Мат. 11:12): „*С търпението си спасявайте душите си*“ (Лука 21:19). Затова можем уверено да кажем: да бъде осъществено богоподобие то, значи да бъде постигнато Царството небесно.

Нека сега разгледаме въпроса: зге е образът Божи в човека?

Човекът е двусъставна същество, и първата негова съставка – това е неговото тяло. То било взето от земята, съставено от ония същите елементи, от които са съставени телата на всички животни. По творческата дума на Твореца: „*Да произведе земята злак, трева*“ (Бит. 1:11) и по-нататък: „*Да произведе водата влечуги... и птици да полетят над земята*“ (Бит. 1:20), подчинени и послушни на тези Божии думи, земята и водата сами произвеждат растителния и животинския

свят. А за човека е казано, че бил създаден **непосредствено** от Бога, а именно: „*И създаде Господ Бог човека от земя пръст и възвхна в лицето му дихание за живот; и стана човекът жива душа*“ (Бит. 2:7).

Обръщаме внимание: тук за тялото на човека е казано *създаде*, а не *сътвори*, защото на библейски език *сътвори* означава *създаване от нищо* (глаголет *бара*), а „създавам“ означава направяне от готови материали, от каквито е било създадено тялото на Адам. Въдъхването пък на „дихание за живот“ в лицето на човека означава **нова степен на сътворяване**, защото тук става дума не за обикновено вдишване на въздух, каквото имат всички животни, а за сътворяването на човешката душа. При този **специален творчески акт** на човека била придадена една особена същност, идеща направо от Твореца. Това именно е била втората съставка на човека – неговата душа – душа, каквато животните нямат, и затова за тях не е казано да им е било въдъхнато това особено „дихание за живот“.

Разбира се, не бива да си представяме това действие на Бога буквално, сиреч да мислим, че Той е действал като човек с ръце и с човешко въдъхване. Всичко това е казано приспособително към човешките понятия и трябва да се разбира като **особено, непосредствено участие** и грижа на Създателя при сътворяването на човека, предназначен да стане подобен на своя Творец. Всички свети Отци, които разглеждат този въпрос, предупреждават, че тук трябва да мислим не антропоморфически, а духовно-възвишено, знаейки, че за Бога няма нищо невъзможно.

Значението на човешкото тяло се определя от високата цел: да бъде съвършен орган за всички функции на вложената в него безсмъртна същност – душата. Свещ. Писание нарича човешките тела „*гаиени съдове*“, в които е вложено това безценно съкровище – душата (2 Кор. 4:7). Отпук **отношението** на двете същности, тялото и душата, едно към друго **се определя от главната цел** – постигането на богоподобие то, в която задача ръководството принадлежи на разумната част – душата на човека. И въпреки че тези отношения трябва да бъдат на съподчиненост и хармония, в доста случаи „*диалектиката*“ между тях е антиномична, но силата на което тялото **се противи** на душата, „*защото пътятта желае противното на духа, а духът – противното на пътятта; те се противят един другиму*“ (Гал. 5:17). Затова В много случаи

духът трябва да се бори със своя партньор,

да го изнурява (срв. 1 Кор. 9:27), за да може той да бъде не враг на човека, а сътрудник и храм на духа, храм Божи (срв. 1 Кор. 3:16-19). Борбата на духа с плътта и **победата му над нея е първата степен на аскетизма**, без която по-нататъшният възход към богоподобие то е невъзможен. И макар след падането на човека тялото му да е било осъдено да се върне в земята (срв. Бит. 3:19), но затова пък при Второто пришествие телата ще бъдат възкресени в **нов, прославен вид** и ще станат **подобни** на славното възкръснало тяло Христово (срв. Фил. 3:21; 1 Кор. 15:20,44). По този начин **тялото ще постигне богоподобие**то и ще стане равносвоятно жилище на постигналата богоподобие то душа. И чак тогава душите ще бъдат съдени за делата, които са извършили с телата си (срв. 2 Кор. 5:10).

И така, макар човешкото тяло да е чудно устроено и върху него да лежи печатът на Божията творческа премъдрост, то обаче има съподчинено положение, и затова Православната църква, въз основа на Свещ. Писание и сумирайки многобройните изказвания на нейните най-видни отци и учители, приема, че **образът Божи лежи изцяло в душата на човека**, а именно: в нейните качества на безсмъртие, разумност, свобода и нравственост (вж. Макарий. *Православно-догматическо богословие*. Спб., 1851, т. II, с. 140-145; Бг. превод: еп. Силвестър. *Православно-догматично богословие*. София: Синод. изд., 1914, т. III, с. 174-222, 242-266).

Следва „Духовна култура“, 1982, кн. 4, стр. 4-13

ДОБРОТВОРСТВОТО НА БЛАЖЕНОПОЧИНАЛИЯ ПАТРИАРХ НЕОФИТ

Спасяване на семе

Г-жа Вяра Дянкова от София, дъщеря на първия аерофотограф у нас, разказва за това как семейство нейни роднини е спасено от бъдещия Български патриарх Неофит, след като бащата е убит от Народния съд. Тази покъртителна историята става публично известна, разказана пред „България Днес“ през м. февруари 2013 г. – броени дни след като високопреосвещеният Русенски митрополит Неофит бива избран за Български патриарх.

„Моят чичо Цветко Петков, първи братовчед на баща ми, е бил народен представител в 25-ото народно събрание (НС на Царство България, което е заседавало от 24 февруари 1940 до 23 август 1944 и е имало 160 парламентарни депутати. Закрито е след Девемосептемврийския преврат от 1944 г., като 129 от 160-те депутати са съдени от т.нар. „Народен съд“, 67 са осъдени на смърт, а други 23 – на доживотен затвор). Бил е адвокат, с което много помагал, докато бил в парламента. Бил осъден на смърт от Народния съд“, разказва за семейната грама г-жа В. Дянкова.

Депутатът-адвокат е арестуван на 11 септември 1944 г. Осъден е по бързата процедура и е убит на 1 февруари 1945 г. След като присъдата е изпълнена, цялото имущество на семейството му – съпругата Мария и сина Емануил, е иззето. Те остават без послон и без средства като роднини на „враг на народа“. Именно тогава съдбата ги среща с дядо Неофит, който ги спасява от мизерия и им помага.

„Той ги е приютил в Черепишкия манастир. Грижил се е за тях през всичките години чак до 1992 г., когато Емануил почина. Тогава за първи път видях и патриарх Неофит, на опелото на братовчед ми. Невероятен човек!“, продължава да разказва г-жа Вяра.

Докато тези нейни роднини са били в манастира, тя и семейството й нямат връзка с тях и дълги години не знаят какво точно е станало с близките им. След като осъществяват контакт, разбират, че първоначално семейството на Цветко Петков живее при бъдещия патриарх Неофит в манастира. Когато се мести в София, взема със себе си и тях и помага на Емануил да си намери работа. А през 1992 г. вече като главен секретар на Св. Синод на БПЦ, отслужва и опелото му в столичната катедрала „Света Неделя“.

ЦВ

НОВИНИ

Благовещение в историческия манастир „Успение Богородично“ в Св. Лавра в Калаврита

На 25-ия ден от месец март година след година Църквата изживява това велико в историята на човечеството събитие, поставящо началото на нашето спасение – зачеването в девствената утроба на непознатата мъж Мария на Спасителя на човешкия род – Господ Иисус Христос.

На този ден по покана на Негово Високопреосвещенство митрополита на Калаврита и Египетия Йероним, Високопреосвещеният Пловдивски митрополит Николай възглави архиерейска св. Литургия в историческия манастир „Успение Богородично“ в Св. Лавра в Калаврита.

В съслужение с владиката бяха Високопреосвещените митрополити на Калаврита и Египетия Йероним, на Арта Калиник, на островите Лимнос и Св. Евстратий Йеротей III, Преосвещеният Корницийски епископ Хризант, архимандрит Максим – епархийски духовен надзорник на Пловдивска митрополия, архимандрит Йероним – протосингел на митрополит Йеротей, архимандрит Евсевий – игумен на манастира „Св. Лавра“ (Агия Лавра), архимандрит Калиник – игумен на манастира „Голямата пещера“ (Мега Спилио) и духовници от митрополията на Калаврита и Египетия.

Стоотици миряни бяха дошли на празника в манастирския храм, за да потърсят благодатната закрила на Божията Майка.

По време на причастния канон за празника Благовещение проповядва митрополитът на Арта Калиник.

В края на богослужението митрополит Йеротей се обърна към Божия народ с вдъхновено слово,

като изказа и благодарност на Високопреосвещения Пловдивски митрополит Николай за това, че е приел искрената братска покана да възглави светата Литургия, за духовната радост и засвидетелстваната братска обич в Христос.

От своя страна, митрополит Николай също благодари за любезната братска покана и топлото гостоприемство, оказано от владика Йероним към всички.

По-късно беше отслужен и благодарствен молебен пред стария храм на манастира от митрополита на Арта Калиник в съмолитстване с другите архиереи.

*

Благовещение е национален празник на Гърция. На този ден през 1821 г. в манастира „Св. Лавра“ митрополит Герман Патренски освещава началото на въстанието, станало известно като Гръцка война за независимост.

Светата Лавра е един от най-старинните манастири в Пелопонес – основан е в 961 г. Обителта е опожарена в 1585 г., малко по-късно е възстановена наново и изографисана до 1645 г. Манастирът търпи големи изпитания през 1715 г., а през 1826 г. е изгорен от армията на Ибрахим паша. През 1828 г. Св. Лавра отново е възстановена с издигната базилика с купол, но през 1844 г. е разрушена от земетресение. През 1850 г., след създаването на независима Гърция, манастирът е изграден отново.

Пловдивска св. митрополия

Доростолският митрополит Яков присъства на вечеря Ифтар в Дулово

На 24 март по покана на кмета на Дулово инж. Невхис Мустафа Негово Високопреосвещенство Доростолският митрополит Яков уважи с присъствието си традиционната вечеря Ифтар в град Дулово, организирана по случай свещения за мюсюлманите месец Рамазан. Владиката беше придружен от архиерейския наместник на Дуловска духовна околия иконом Иво Георгиев и митрополитския йеродякон Климент Гегов.

Събитието се проведе с подкрепата на кмета на Османгази (Бурса, Турция), г-н Ерккан Айдын. От негово име заместник-кметът г-н Фатих Карайлъан предаде посланията му към присъстващите. Кметът на Дулово поздрави всички за проявеното разбирателство и добросъседство между различните религиозни общности.

Вечерята събра местни духовни водачи, общественици от страната и чужбина, както и жители на Дулово, които споделиха трапезата след залез слънце. В словото си митрополит Яков подчерта значението на мира и уважението между хората, независимо от тяхното вероизповедание.

„Взаимното уважение и споделените традиции са основа за единство и разбирателство. Радвам се, че имаме възможност да бъдем заедно в този важен момент“, каза владиката.

Събитието премина в топла и приятелска атмосфера, като гостите си пожелаха здраве, мир и благоденствие.

Доростолска св. митрополия

Архиерейска литургия за Благовещение в гр. Казанлък

На Благовещение Негово Високопреосвещенство Старозагорският митрополит Киприан възглави архиерейската св. Литургия в казанлъшкия храм „Успение Богородично“.

В църквата през целия ден вярващи измолваха здраве и благоденствие пред иконата „Света Богородица – Неувяхващ цвят“, на която Божията Майка и Младенецът са изобразени изключително тържествено – с царски атрибути. Дева Мария държи в гясната си ръка роза, откъдето идва и името на иконата, която символизира чистота и непорочност.

По време на службата отец Ангел Димитров беше въдворен за енорийски свещеник в храм „Успение Богородично“. В прочувственото си слово той благодари на Високопреосвещения архиерей и събратята си за подкрепата през годините.

Ден по-рано в храм-паметника „Рождество Христово“ в Шипченската света обител беше извършено монашеско пострижение на послушника Деян Бешков, който получи името Пимен. На службата присъстваха всички монаси от епархията. Владиката припомни изминалите пет години на послушание и благопожела благодатно служение на монах Пимен в лоното на Българската православна църква.

В богослуженията съслужиха игуменът на Шипченския манастир архимандрит Панкратий, който от началото на февруари е и протосингел на епархията,

както и свещенослужители от всички духовни околии. С църковни песнопения се включи квартетът при храм-паметника „Рождество Христово“ с диригент Мария Бошнакова.

Старозагорска св. митрополия

За висотата на служението и личността на свещеника

Макар немалко да е писано за личността на свещеника по принцип, предвид че всяко учебно пособие по пастирско богословие развива тази тема, необходимо е накратко да разгледаме това, което е важно както за ефимерия, така и за всеки свещеник – висотата на званието му. Това е нужно, защото днес, дори когато се разбира значението на расото, то нерядко се подценява – по причини като механичното ни отношение към духовенството, секуларният светоглед, според който всички сме равни, и приплъзващият се антиклерикализъм, за който е характерно осъждане на духовника и прегляждане на основателни или неоснователни претенции към него, въпреки че той служи на Своя Господар и отговор дължи на Него и на епископа, поставен от Него. „Кой си ти, който съдиш чуждия слуга? Пред своя Господар стои той, или пада“ (Рим. 14:4).

Започвайки с един кратък преглед на светотеческото разбиране за духовника, ще отбележим първо, че **свещеникът е като ангел** (св. Йоан Златоуст. Шест слова за свещенството). Той е повече от ангел, защото му е дадена „власт, която Бог не е предоставил нито на ангелите, нито на архангелите“ (Шест слова за свещенството, III, 5. PG 48, 0644). Величието на служението му не е сравнимо с нищо на земята, защото нему е дадено да преподава небесните Тайнства. Свещеникът полага грижи за спасението на паството, дадено му от Христос, подобно на добрия и верен раб от Христовата притча (срв. Мат. 24:45) (Пак там, II, 1. PG 48, 0632).

Свещеникът извършва **най-високото изкуство и най-голямата наука**; ако лекарят извършва свръх трудове, лекувайки тялото, което е материално, колко повече духовникът се труди за душата, която е божествена, и съответно колко по-значим е неговият труд (Св. Григорий Богослов. Слово II, 16. PG 35, 0426B, 0432C).

Един от примерите за **образцов духовник**, които Св. Григорий Богослов дава в неговото *Второ богословско слово*, е **св. ап. Павел**, който „не търси своя интерес, а този на чедата си“, което е задачата на дадената му духовна власт (PG 35, 0464C). Пастирите „трябва да са на такова ниво на добродетелта, тъй прости и скромни, с една дума, тъй небесни, че благовестието на евангелието да си проправя път не по-малко от примера на личността им, отколкото от тяхната проповед“, отбелязва светителят (PG 35, 0478C).

Св. Григорий заявява по темата на избирането на свещеника, че това звание е прекалено високо за онзи, „който не се е научил пълноценно да се покорява на неговия си пастир, и не е очистил надлежно душата си“ в свое време (PG 35, 0486A). Преди да ръководи другите, духовникът сам е показал, че се води, и има **степен на послушание**, в допълнение към персоналната необходимост от **очистване от страстите** (PG 35, 0494B; Ср. „Духовният отец е най-напред и на първо място човек, който е подложил себе си на дълги години подвижнически трудове – *праксисът*, както го нарича Евагрий, на изпъвание на Божите заповеди – и е станал „известен с опита си“ монах [или духовник]“ (Ar-

chim. Gabriel Bunge. *Spiritual Fatherhood: A Sketch*. New York: St. Vladimir's Seminary Press, 2016, p. 31). Тези две „условия“ св. Григорий посочва като особено важни във времена, в които свещеникът е за паството си „едва ли не само празно име“, тоест когато свещеническото звание във времена, в които любовта е оскъдала, не се ползва с изискуемото уважение и разбиране на значимостта му от страна на верните и обществото.

Но изглежда и ние живеем в такива времена. Смята се, че ефимерият е добре да има образование, подходящо на общността, която обгрижва, например, ако служи във висше богословско учебно заведение, сам той да бъде високо образован. И макар това да е така, ако следваме обаче духовните критерии, то истински богослов е онзи, който се моли (Авба Евагрий Понтийски. 153 глави за молитвата, 60. PG 79, 1180B), и комуто Бог дава духовно знание.

Св. Григорий Велики, папа Римски, завършвайки „древно-християнската класическа трилогия по пастирско богословие“ с неговото *Пастирско правило*, посочва **кой не е достоен да бъде свещеник**: неумелият, лицемерът, този, който не може да носи тежестта на длъжността, разсеяният, себичният, непослушният, тщеславният, законникът, желаещият земното и неочистилият се от страстите (Вж. прот. Христо Димитров. *Пастирско богословие*, с. 20). Действащият свещеник проявява своята разсъдливост на дело, отнасяйки се индивидуално към всеки нуждаещ се според особеностите му. В случая на свещеника-ефимерий в учебна среда, той се грижи и за младите хора с техните характерни черти – ученици или студенти, освен за преподавателите и служителите.

Споменатите св. Отци и техните следовници разясняват **ценността на свещеническото служение**: то е честно и свято, а служителят на светия олтар е достоен. Той е добре подготвен за длъжността си, извършил е своята вътрешна работа и се е показал готов и по-готов от всички други. Служейки с подобаващо внимание на Бога и ближния, свещеникът и съответно ефимерият получава и Божията помощ в това, което не му достига, и което Бог възпълва с благодатта си.

Духовният живот в обгрижваната от ефимерия общност зависи почти изцяло от неговата духовна настройка. Духовността на пастира е

важен въпрос, именно защото „където е процъфтявал духовният живот, там винаги начело е стоял един единствен човек“ (Archim. Aimilianos of Simonos Petras. *The Authentic Seal: Spiritual Instruction and Discourses 1*. Ormylia: Ormylia Publishing, 1999, p. 56).

Личността на пастира е важна за успеха на делото му. Протопр. Георги Шавелски пише по този въпрос, че „в пастирското служение, главно то е духовното, горенето на духа – това, което вдъхновява пастиря, а именно: неговата вяра, любов и ревност в Господа“ (Протопр. Георги Шавелски. *Православно пастирство*. София: Синод. изд., 1929, с. 73). Той продължава с това, че „горенето на духа“ или „вътрешният огън“ трябва да върви ръка с ръка с придобиваното знание (За ревността на пастиря вж.

още прот. Христо Димитров. *Пастирско богословие*, с. 103-106, 152). Същевременно, когато говорим за ревност, достойна за внимание е ревността в следването на традицията, такава, каквато изконно е постигана и чрез която се придобива святост в Православната църква.

Проф. прот. Христо Димитров споделя, че **истинското благочестие** е едно от най-важните качества на пастира. Той пише: „Св. Писание поставя на първо място благочестието със съвета на ап. Павел: упражнявай се в благочестие... (срв. 1 Тим. 4:7-8)“. Това душепастирско благочестие се проявява чрез благоговейна богобоязливост, жива сърдечна вяра в Бога, светла надежда, „чиста в побуди, свята в прояви, всецяла (от цяло същество – от разум, сърце и воля), самоотвержена и всепредана любов към Бога и хората...“, искрено състрадание към чуждите материални и духовни нужди и неволи, болки и страдания (Пак там, с. 101-102). Любовта, изразена като кротост, е „първата добродетел“ за духовника (Archim. Gabriel Bunge. *Spiritual...*, p. 51).

Благодатта, която се дава на учениците, студентите и работещите в образователните институции, в които има ефимерийно служение, е велика, защото на тях се дава възможност да общуват с човек с велико звание: това да помага на идващите при него да се приближат до Бога, да се поучат как да Го следват и да станат едно с Него (срв. Йоан 14:20). Достойният свещеник-ефимерий, очистил се според мярата си, ревностният, този, за когото Божията любов е станала достояние, ще отслужва редовно с Божията помощ и тази на своите събратя последованията от годишния, седмичния и ежедневния кръг... Свещеникът-ефимерий е проникнат от сърдечното разбиране за св. Тайнства, които извършва, и чрез които води паството си по пътя на общението с Бог. Той гори за Христа и когато неговата любов към Христовата Църква прелива от препълнено с благодат и правилно водене на християнския живот сърце, тези духовни чувства и реалности се предават и на черкуващите се и водени от него пасоми.

Йоан ВАСИЛЕВ

Из „Служението на свещеника ефимерий в учебни заведения“, сп. „Богословска мисъл“, кн. 2 / 2022

Празникът „Благовещение на Пресвета Богородица“ в дворите на Пловдивската духовна семинария „Св. св. Кирил и Методий“

От стр. 1

В слово-отговор, отличникът на XI кл., Иван Кривошиев каза: „Занапред ние трябва да се учим още по-усърдно, да се възпитаваме в Христовите ценности, за да достигнем образа на достойния християнин и семинарист, като се стараем да даваме пример на нашите по-малки братя, които след време ще бъдат на нашето място и ще поемат тази светиня в своите ръце“. В края на словото си И. Кривошиев пожела: „Скъпи дванадесетокласници, от името на моите съученици и лично от мое име ви пожелаваме успех в предстоящите изпити и след това в попрището, което всеки един от вас ще избере. Израствайте и пребъдвайте в добротата и любовта, като не забравяте, че ако нямаме любов, ще бъдем като медта, що звънтели или като кимбал, що звека (срв. 1 Кор. 13:1). Помнете радостните спомени, които сте преживели в нашата Алма Матер и бъдете горди, че сте семинаристи, защото името семинарист не се обезличава, а напротив, остава във вас и в сърцата ви цял живот. И нека следваме Христовата Премъдрост, да пребъдваме в Бога и да помним заръката на св. ап. Павел: „Но ти пребъдвай в това, на което си научен и което ти е поверено, като знаеш от кого си научен; пък ти и от детинство знаеш свещените Писания, които могат да те направят мъдър за спасение чрез вярата в Христа Исуса“ (2 Тим. 3:14-15). Амин! На добър час!“.

В края на приветствията знамето бе тържествено предадено на единадесетокласниците със завещанието да го пазят чисто и неопетнено.

Не на последно място отец ректорът поздравя и класните ръководители на XI (г-н Тянка Николов) и XII клас (г-р Делян Тодев), като им благодари за грижите и напътствията през всичките години на обучение на поверените им класове.

В отговор г-н Тодев се обърна към присъстващите с думите: „И пак: ето Ме Мене (Господи) и децата, които (Ти) ми даде (срв. Евр. 2:13). С поглед в годините назад ще си спомням едно духовно преживяване, останало завинаги в моето сърце – приемане на ръководството на випуск 2020 – 2025 на ПДС. Випуск, който преживя много по време на своето обучение, срещайки трудности, засегнали целия свят – коронавирусната пандемия и по-късно съпътствалото го „онлайн“ обучение. Трудности, които в „крехката“ възраст на ученическите години засегна значителна част от професионалното обучение на класа и дори отрицателно повлия на самия прием в духовното ни школо, но с Божия помощ класът и духовната семинария успяха да преодолеят това и не им сломи духа, защото „не се гаси туй що не гасне!“ – вярата в Господ Исус Христос!“.

Преподавателят продължи словото си, като изказа своята и на класа благодарността преди всичко към Всеподателя Бога за всичките му благоденствия към

Негово Високоблагословенство ректорът произнася поздравително слово към завършващите семинаристи

тях! Благодарим и на Светейшия Български патриарх, на членовете на Светия Синод на БПЦ – БП за грижите, които синодалните архиереи положиха за петгодишното пребиваване на петокурсниците под техния омофор, защото още си спомнят техния благослов от посещението им през 2023 г. в ПДС за конференцията на един от покойните учители в семинарията – ипод. протопр. Аргир Малчев († 2019).

Изказа благодарност и на Пловдивския митрополит Николай – духовен наставник на ПДСиА. Бе благодарено и на ръководството на семинарията в лицето на отец ректора, на колегите-преподаватели, персонала на семинарията, на енорийските свещеници, изпратили настоящите зрелостни питомци и всички родители за всеотдайните грижи, положени от всички за обучението и възпитанието на петокурсниците от випуск 2020 – 2025 на ПДС. Преподавателят завърши словото си към зрелостниците така: „Ученици, чуйте гласа на Господа, Който се е обърнал към пророка с думите: „Кого да проводя? и кой ще отиде заради Нас?“ (Ис. 6:8) да проповядва Неговото Слово – Словото за вечния живот? Прочее идете и бъдете като апостола, който е казал: „Не се срамувам от благовестието Христово, понеже то е сила Божия за спасение на всеки вярващ!“ (Рим. 1:16). Следвайки този пример, вие ще бъдете достойни следовници на небесните ни покровители – светия равноапостол Моравски архиепископ Методий и светия равноапостол Константин-Кирил „Философ“. С нами Бог! Амин!“.

Класният ръководител на XI кл. г-н Тянка Николов изказа и своята радост за възможността повереният

му клас да приеме знамето на Духовната семинария, с думите: „Благодаря на Христа Бога за прекрасните деца, които ни изпрати – учениците от единадесети клас, за да се учат и израстват в благодатната среда на Пловдивската духовна семинария. Всички те са с чиста и искрена вяра; всеотдайни, усърдни и отговорни във всичко. Разбира се, всеки един от тях е със своите трудности и особености на характера, но с желание и усилия от тяхна страна, с взаимно търпение и уважение и с общи усилия от страна на ректорското ръководство, родителите и целия преподавателски и възпитателски състав, всички се стремим да съзиждаме тялото на Църквата Христова в святост и правда“.

Празникът завърши с многолетие за Негово Светейшество Българския патриарх Даниил, синодалните архиереи и за всички учащи и учащи се в ПДС.

Пловдивската духовната семинария съобщава, че и през тази година ще се обяви нов прием на ученици, завършили седми клас, за учебната 2025 – 2026 г.

Документите могат да се подават на място в канцеларията или на сайта: <https://seminaria.bg/priemna-uchenici-2025-2026-seminaria-plovdiv/>

Д-р Делян ТОДЕВ – преподавател в Пловдивската духовна семинария и Православна духовна академия „Св. св. Кирил и Методий“

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ – 2025 г.

1 година..... 30,00 лв.
6 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена..... 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000, ул. „Оборище“ № 4
тел. 02/987-56-11 / в. 245
За абонамент: 02/980 30 16; 02/987-56-11 / в. 128
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Радослава Костадинова Младенова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.